

Udgivet 13.02.2024

Frugtræer i OrganicXseeds

Efter OrganicXseeds blev introduceret er der sket væsentlige ændringer for de økologiske frugtavlere, idet der er kommet et større udbud af økologiske frugtræer, særligt fra udenlandske leverandører.

Af Tove Mariegaard Pedersen, Birgit Ingvorsen

Tidligere har der været generel dispensation til at kunne købe ikke-økologiske barrodstræer, men dette er ikke længere tilfældet. Som økologisk frugtavlere skal du derfor være ekstra opmærksom på at tjekke OrganicXseeds inden bestilling af planter.

Udenlandske leverandører

Det kan være en udfordring at købe fra udenlandske leverandører, hvis der mangler oplysninger på dansk om sorterne. Det stiller ekstra krav til sprogkunderskaber at få de nødvendige, detaljerede oplysninger om udbud, kvalitet, levering samt aftale pris mv. Transportomkostningerne er også en væsentlig ekstra udgiftspost. Det vil derfor være en fordel at foretage større indkøb sammen med kolleger.

Sorter til danske dyrkningsforhold

Oplysninger om udvalgte sorter kan findes i en dyrkningsvejledning for økologiske æbler og pærer til økologiske frugtavlere fra 2020. Dyrkningsvejledningen er skrevet af Maren Korsgaard, Økologisk VKST og Hanne Lindhard Pedersen, Hortiadvise.

Dyrkningsvejledningen kan du finde her: "[Dyrkningsvejledning for økologiske æbler og pærer](/media/hpalbvjp/dyrkningsvejledning-for-oekologiske-aebler-og-paerer_web.pdf)"
(/media/hpalbvjp/dyrkningsvejledning-for-oekologiske-aebler-og-paerer_web.pdf)

Specialistgrupper

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø har nedsat specialistgrupper, som bl.a. vil understøtte styrelsen i vurderingen af, om der er tilstrækkeligt bredt udvalg og tilstrækkelig mængde af tilgængelige sorter under en art eller sortsgruppe med henblik på at vurdere, om sortsgruppen/arten skal klassificeres som Kategori 1 med meget begrænsede muligheder for dispensation, Kategori 2 med mulighed for individuel tilladelse eller Kategori 3 med generel tilladelse med krav om bekræftelse.

Bestilling i god tid og ordrebekræftelse

Økologiske frugtræer skal bestilles i god tid inden plantning. For at være sikker på at kunne få de ønskede sorter og kvaliteter, kan det anbefales at bestille et til to år før plantning. Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø har tidligere henvist til, at man bør bestille mindst 12 måneder før plantning. Hvis du ikke har forsøgt at bestille i god tid, kan det have betydning for dine dispensationsmuligheder.

Art	Videnskabeligt navn	Tilbud
⊕ Æble	Malus domestica (Suckow) Borkh.	Historik 198
Sortsgruppe	Tilbud	Klassifikation
⊕ Bevaringsværdige sorter af små mængder (<20 træer), sorter af blandet kvalitet	2	Individuel tilladelse
⊕ Grundstammer vegetativ	13	Individuel tilladelse
⊕ Podemateriale (podekviste)	0	Til bekræftelse
⊕ Æbletræer til kommerciel frugt, der dyrkes til forudbestilling (plantning det følgende år)	28	Individuel tilladelse
⊕ Æbletræer til kommerciel frugtproduktion	155	Individuel tilladelse

I OrganicXseeds findes en sortsgruppe for æbletræer, som dyrkes til forudbestilling og plantning det følgende år.

Hvis du har afsøgt markedet for økologiske træer uden at finde det ønskede økologiske materiale, bør du gemme dokumentation for, at det ikke kunne skaffes. Der vil være mulighed for at søge dispensation til indkøb af ikke-økologiske barrodsplanter, hvis den ønskede sort ikke kan skaffes økologisk. Det er Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø, som træffer afgørelsen.

Husk altid at få en ordrebekræftelse ved bestilling. Dette er vigtigt for at sikre, at det, du har bestilt, stemmer overens med det, der er aftalt. Dette kan være særligt vigtigt ved bestilling fra udlandet, hvis der er sproglige udfordringer. Hvis du har fået dispensation til at anvende ikke-økologiske barrodsplanter, skal du gemme ordrebekræftelsen som dokumentation. Leveringstidspunkt skal fremgå af ordrebekræftelsen sammen med oplysninger om leverandør, leveringsadresse, bestillingstidspunkt, mængde, art, sort samt at der er tale om materiale, som enten er ubehandlet eller ikke er behandlet med produkter, som ikke er tilladte i økologisk produktion.

Dispensation til ikke-økologiske barrodsplanter

Hvis den sort, du ønsker at plante, ikke er tilgængelig økologisk, skal du som udgangspunkt anvende en lignende sort, hvis en sådan er tilgængelig. Ved ansøgning om dispensation til indkøb af ikke-økologiske barrodstræer, skal du forklare, hvorfor de tilgængelige sorter i OrganicXseeds ikke kan anvendes, og hvorfor du har brug for en anden sort. Begrundelser kan f.eks. være:

- at de tilgængelige sorter ikke er dyrkningsegnete i det danske klima
- at sorterne er sygdomsmodtagelige
- at træet ikke har den rigtige grundstamme, antal grene eller mangler en generel beskrivelse

Eksempler på argumenter for, hvorfor du har brug for en anden sort kan være:

- at den ønskede sort kan dyrkes uden sprøjtemidler
- at den passer til de klimatiske forhold i Danmark
- at den har andre dyrknings- eller kvalitetsmæssige egenskaber der gør, at den kan anvendes til specifikke produktionsmæssige formål

Du skal kun beskrive forhold der vedrører din egen bedrift, og det er vigtigt, at du er omhyggelig, da det kan spare tid i forbindelse med sagsbehandlingen.

Du skal sende eventuelle dispensationsansøgninger elektronisk i OrganicXseeds. Dette gøres bag login, som du selv skal oprette. Vejledning findes på forsiden af [OrganicXseeds \(https://www.organicxseeds.dk/\)](https://www.organicxseeds.dk/).

Tidsbegrænsede dispensationer

Det er vigtigt at anføre anvendelsestidspunkt i dispensationsansøgningen, idet plantningen kan falde uden for de definerede vækstsæsooner. Der gives kun dispensation til den pågældende vækstsæson.

Vækstsæsonerne er af Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø i udgangspunktet opdelt i en forårssæson fra 1. marts til 31. maj, og en efterårssæson fra 1. september til 30. november, og når plantningen falder uden for disse perioder, er det vigtigt, at der gøres opmærksom på dette. Vær opmærksom på, hvornår dispensationen udløber. Hav dette med i planlægningen i forhold til, hvornår du skal ansøge, og tilsvarende hvornår du ønsker at plante. Søg i god tid i starten af sæsonen, afhængig af hvornår du vil plante. Der skal beregnes tid til både sagsbehandling, modtagelse af planter og plantning.

Modtagelse og plantning inden udløb af dispensationsperioden

Det er på eget ansvar, hvis du bestiller ikke-økologiske barrødstræer, inden du har modtaget dispensation, og du imod forventning ikke får den ønskede dispensation. Træerne må ikke plantes, før du har modtaget dispensation af Landbrugsstyrelsen. Vær også opmærksom på, at planterne skal være modtaget og plantet, inden dispensationsperioden udløber.

Begynd din dispensationsansøgning i starten af december, hvis du har planer om at plante i vintermånederne. Hvis du ikke har modtaget planterne og plantet dem, når dispensationsperioden udløber, skal du indsende en ny dispensationsansøgning. Hvis der i mellemtiden er kommet økologiske træer i OrganicXseeds, skal disse anvendes i stedet.

Ved behov for omplantning

Hvis du mangler enkelte træer eller områder skal omplantes pga. sygdom, vejrhændelser e.l., kan du søge dispensation til brug af ikke-økologiske barrødsplanter, hvis ingen leverandører kan levere økologisk materiale inden for rimelig tid. I ansøgningen angives, hvornår der skal ske omplantning, hvor stor en andel af træerne, der skal udskiftes, og hvorfor der er opstået et behov for at udskifte træer.

Det er altid en god idé at kontakte din rådgiver, hvis der er tvivlsspørgsmål, eller du har brug for råd og vejledning.

Yderligere information

- [Vejledning om økologisk jordbrugsproduktion \(https://lbst.dk/bedrift/oekologi/bliv-certificeret-oekolog/oekologisk-jordbrugsproducent\)](https://lbst.dk/bedrift/oekologi/bliv-certificeret-oekolog/oekologisk-jordbrugsproducent)
- [OrganicXSeeds og brugerguide til OrganicXseeds \(https://www.organicxseeds.dk/\)](https://www.organicxseeds.dk/)
- [Dyrkningsvejledning for økologiske æbler og pærer \(/media/hpalbvjp/dyrkningsvejledning-for-oekologiske-aebler-og-paerer_web.pdf\)](/media/hpalbvjp/dyrkningsvejledning-for-oekologiske-aebler-og-paerer_web.pdf)

Administration af reglerne

Reglerne administreres af Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø. Innovationscenter for Økologisk Landbrug tager forbehold for ændringer i praksis.

STØTTET AF

Promilleafgiftsfonden for landbrug

For mere information

Tove Mariegaard Pedersen

Specialkonsulent
Jordfrugtbarhed, korn,
OrganicXseeds
+45 40 25 63 33
tove@icoel.dk

Birgit Ingvorsen

Chefkonsulent
Regler, tilskud
+45 23 74 37 98
biin@icoel.dk